

Sygn. akt III Ca 1900/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 października 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia Sądu Okręgowego Marcin Rak

Sędziowie Sądu Okręgowego: Leszek Dąbek

Magdalena Balion-Hajduk

Protokolant Aldona Kocięcka

po rozpoznaniu w dniu 9 października 2019 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) CZ s.r.o. w O.

przeciwko J. J.

o zwolnienie zajętego przedmiotu spod egzekucji

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim

z dnia 29 sierpnia 2018 r., sygn. akt I C 2706/17

1) **oddala apelację;**

2) **zasądza od pozwanego na rzecz powoda 900 zł (dziewięćset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.**

SSO Magdalena Balion-Hajduk SSO Marcin Rak SSO Leszek Dąbek

Sygn. akt **III Ca 1900/18**

UZASADNIENIE

Powódka L. s.r.o. w O. domagała się zwolnienia spod egzekucji bliżej określonej linii produkcyjnej zajętej w toku postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Wodzisławiu Śląskim M. D. w sprawie KM 2822/17. Na uzasadnienie podała, że linia stanowi jej własność, a znajdowała się u dłużnika w związku ze zleceniem naprawy i modernizacji. Pozwany, jako jedyny z wierzycieli, pomimo wezwań nie zwolnił zajętej linii spod egzekucji.

Pozwany J. J. wniósł o oddalenie powództwa. Zarzucił, że powództwo zostało wytoczone z uchybieniem miesięcznego terminu z art. 841§3 k.p.c.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy uwzględnił powództwo i obciążył pozwanego kosztami procesu.

Wyrok ten zapadł po dokonaniu następujących ustaleń faktycznych:

W dniu 9 maja 2017 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Pszczynie I. P. w sprawie o sygn. Km 172/17 zajął linię produkcyjną do produkcji spożywczej marki B. (...) inox znajdującą się w pomieszczeniu wynajmowanym przez R. G. – prezesa (...) sp. z o.o. w W. będącego dłużnikiem w sprawie, w której nastąpiło zajęcie.

Komornik I. P. umieścił na ruchomości informację, w której czytelnie wskazał jedynie, że zajęcia dokonał Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Pszczynie. Pozostałe dane znajdujące się na informacji komornika odnośnie danych osobowych tegoż komornika oraz sygnatury sprawy były nieczytelne.

Przy zajęciu ruchomości obecny był wierzyciel J. J.. Przedstawiciel dłużnika nie był obecny podczas zajęcia.

W dniu 7 czerwca 2017 roku wskazaną ruchomość zajął także Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Wodzisławiu Śląskim Ł. T. w sprawach Km 1261/17 i Km 165/17. Komornik ten umieścił znak na ruchomości, w którym wskazał czytelne dane komornika i sprawy w których dokonano zajęcia.

Postanowieniem z dnia 7 lipca 2017 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Pszczynie I. P. uznał się niewłaściwym do dalszego prowadzenia sprawy i przekazał sprawę o sygn. Km 172/17 Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym w Wodzisławiu Śląskim M. D..

Po uzyskaniu informacji o zajęciu ruchomości przedstawiciel powoda w lipcu 2017 roku kontaktował się telefonicznie z R. G. celem odbioru linii produkcyjnej. W miejscu, gdzie znajdowała się ta linia usiłowali bezskutecznie odczytać dane komornika sądowego w P., który zajął ruchomość. Ostatecznie R. G. ustalił, że komornikiem tym jest I. P.. Jednakże w rozmowie jaką przeprowadził z ustalonym komornikiem uzyskał od niego informację, że ten nie prowadzi postępowania egzekucyjnego przeciwko dłużnikowi (...) sp. z o. o. R. G. przekazał tę informację powodowi.

Wierzyciele w sprawach Km 165/17 i Km 1261/17 Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Wodzisławiu Śląskim cofnęli wnioski egzekucyjne w zakresie dotyczącym zajęcia spornej linii produkcyjnej.

Pismem z dnia 26 lipca 2017 roku pełnomocnik powoda zwrócił się do komornika M. D., celem uzyskania informacji, czy ten posiada informację o zajęciu spornej linii w sprawie przeciwko dłużnikowi (...) sp. z o.o. Powołał się na relację komornika I. P. o przekazaniu spraw komornikowi M. D..

Pismem z dnia 1 sierpnia 2017 roku komornik M. D., że w sprawie Km 2131/17 z wniosku pozwanego oraz w innych przekazanych przez komornika I. P. aktach egzekucyjnych brak jest protokołów zajęcia istotnej w sprawie linii produkcyjnej. Nadto poinformował, że z protokołu zajęcia dokonanego przez komornika Ł. T. wynika, że ruchomość zajął komornik sądowy w P., jednak bez podania nazwiska i sygnatury akt sprawy oraz bez podania skąd pochodzi ta wiedza.

W dniu 7 sierpnia 2018 roku pełnomocnik powoda zwrócił się do komornika Ł. T. o udzielenie informacji o jakim komorniku pisał w protokole zajęcia z dnia 7 czerwca 2017 roku w rubryce (...). W odpowiedzi z dnia 7 sierpnia 2017 roku komornik Ł. T. poinformował, że informacja o zajęciu ruchomości przez komornika sądowego z P. znalazła się w protokole, ponieważ na tej ruchomości stwierdzono znak zajęcia (naklejkę) tego komornika, która była bardzo nieczytelna. W załączeniu do odpowiedzi komornik sądowy przesłał zdjęcie tego znaku.

W dniu 10 sierpnia 2018 roku pełnomocnik powoda zwrócił się do komornika I. P. o odniesienie się do znaku zajęcia znajdującego się na ruchomości w postaci linii produkcyjnej oraz wskazanie, czy zajął tą ruchomość oraz w jakiej sprawie. Wezwanie to ponowił 8 września 2018 roku. Komornik I. P. nie odpowiedział na te pisma.

Pismem z dnia 20 września 2017 roku skierowanym do pełnomocnika L. Cz s. r. o. komornik M. D. poinformował, że w postępowaniu egzekucyjnym z wniosku wierzyciela J. J. zostało dokonane w dniu 9 maja 2017 roku przez komornika I. P. pod sygn. Km 172/17 (przejętej przez komornika M. D. w dniu 24 sierpnia 2017 roku) zajęcie spornej ruchomości, znajdującej się w posiadaniu dłużnika (...) sp. z o.o. w W.. Poinformowano jednocześnie powoda o

możliwości wytoczenia powództwa zgodnie z art. 842 kpc. Pismo zostało odebrane przez pełnomocnika w dniu 25 września 2017 roku.

I. R. – prezes powoda, rozmawiał telefonicznie z pozwanym we wrześniu 2017 roku by ten zwolnił istotną w sprawie ruchomość, a pełnomocnik powoda skierował w dniu 25 września 2017 roku do pozwanego wniosek o zwolnienie istotnej w sprawie ruchomości.

Sporna linia produkcyjna jest własnością powoda. Znajdowała się w posiadaniu (...) sp. z o.o. albowiem powód zawarł z dłużnikiem umowę o wykonanie jej remontu, którego ostatecznie nie wykonano ze względu na duże koszty.

Zważywszy na te ustalenia Sąd Rejonowy odwołał się regulacji art. 841§3 k.p.c. i wywiódł, że określony w nim miesięczny termin ma charakter i nie podlega przywróceniu. Jego zachowanie jest jedną z przesłanek skuteczności zgłoszonego przez osobę trzecią żądania zwolnienia zajętego przedmiotu od egzekucji.

Sąd Rejonowy ocenił, że o zajęciu linii produkcyjnej w konkretnej sprawie przez konkretnego komornika powód dowiedział się dopiero 25 września 2017 roku. Tym samym skoro powództwo wytoczono 12 października 2017 roku miesięczny termin został zachowany.

Według Sądu Rejonowego, informacja o zajęciu, a kolejno uzyskanie wiedzy o komorniku, który ruchomość zajął, bez możliwości ustalenia sygnatury sprawy oraz o aktualności danego zajęcia nie spełnia przesłanki wskazanej w art. 841 §3 k.p.c. o dowiedzeniu się o naruszeniu prawa. Nie sposób bowiem uznać, że umieszczony na ruchomości znak informacyjny o zajęciu dokonany przez komornika sądowego w P. umożliwił powodowi podjęcie obrony swoich praw. Naklejka umieszczona przez komornika była nieczytelna, nie wynikało z niej kto zajęcia dokonał i w jakich sprawach. Dopiero po dokonaniu czynności przez R. G. ustalono jaki komornik zajął ruchomość, a kolejno czynności pełnomocnika powoda wykazały, że sprawę przejął komornik D.. Jednakże do dnia 25 września 2017 roku ani komornik P. ani Komornik D. nie potwierdzili powodowi, czy istotna w sprawie linia produkcyjna jest zajęta, a jeżeli tak, to do jakiej sprawy dokonano zajęcia. Brak tych informacji przed dniem 25 września 2017 uniemożliwił zwrócenie się przez powoda do pozwanego o zwolnienie spod egzekucji linii produkcyjnej czy też wytoczenie powództwa przed sądem.

Oznaczało to, że miesięczny termin został zachowany. Powód ponadto wykazał, że jest w właścicielem linii produkcyjnej, co stanowiło podstawę uwzględnienia powództwa.

Jako podstawę orzeczenia o kosztach procesu Sąd Rejonowy wskazał art. 98 k.p.c.

Apelację od tego wyroku wniósł pozwany zarzucając naruszenie:

- art. 233 k.p.c. poprzez wyprowadzenie materiału sprawy błędnych wniosków jakoby powód nie posiadał w 26 lipca 2017 roku wiedzy o zajęciu ruchomości przez komornika,

- art. 841§3 k.p.c. poprzez przyjęcie, że powództwo zostało wytoczone w terminie oznaczonym w tym przepisie.

W uzasadnieniu wywodził, że wystarczającym dla rozpoczęcia biegu terminu z art. 841§3 k.p.c. jest powzięcie wiedzy o samym fakcie zajęcia przedmiotu w toku egzekucji. Akcentował, że powód formułując 26 lipca 2017 roku pismo do komornika M. D. posiadał wiedzę, że zajęcia dokonał komornik I. P.. Nadto powód był informowany o zajęciu przez przedstawiciela dłużnika i wspólnie z nim był w miejscu przechowywania przedmiotu zajęcia.

Formułując te zarzuty domagał się zmiany zaskarżonego wyroku i oddalenia powództwa oraz zasądzenia kosztów postępowania za obie instancje.

Powód wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Jakkolwiek pozwany stawia w apelacji zarzut naruszenia art. 233§1 k.p.c., to uzasadnienie tego zarzutu pozwala na stwierdzenie, że stawiając go pozwany kwestionuje nie tyle ustalenie faktów, co ocenę prawną dokonaną przez Sąd Rejonowy w zakresie dotyczącym tego jak szczegółowa powinna być wiedza osoby, której prawa zostały naruszone w toku postępowania egzekucyjnego i jaki jest wpływ tej wiedzy na rozpoczęcie biegu terminu do wytoczenia powództwa przeciwegzekucyjnego o jakim mowa w art. 841§3 k.p.c.

Stawiając ten zarzut pozwany w istocie nie kwestionuje zatem ustaleń faktycznych. Co też istotne, kwestionowany w apelacji fakt posiadania przez powodową spółkę w dniu 26 lipca 2017 roku, wiedzy o osobie komornika który dokonał zajęcia spornej linii produkcyjnej, został wprost ustalony przez Sąd Rejonowy. Okoliczność ta nie była zatem w sprawie sporna na etapie postępowania odwoławczego.

Nie zostały też zakwestionowane pozostałe ustalenia poczynione w postępowaniu pierwszoinstancyjnym, w tym okoliczność, że powodowa spółka była właścicielem ruchomości objętej żądaniem pozwu.

Wobec tego Sąd Okręgowy w całości uznał za własne ustalenia Sądu Rejonowego.

Istota sporu, na etapie postępowania odwoławczego sprowadzała się zatem do rozstrzygnięcia, czy powództwo o zwolnienie spod egzekucji zostało wniesione przed upływem miesięcznego prekluzyjnego terminu o jakim mowa w art. 841§3 k.p.c.

W tym aspekcie wskazać zatem trzeba, że rozpoczęcie biegu terminu z art. 841§3 k.p.c. nie jest uzależnione od udzielenia stosownego pouczenia (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 12 marca 2015 roku, I ACA 921/14, Lex nr 1667540). W orzecznictwie wyjaśniono nadto, że dniem, w którym strona dowiedziała się o naruszeniu prawa, jest - według art. 841 § 3 k.p.c., - dzień, w którym strona faktycznie dowiedziała się o zajęciu przedmiotu, a nie dzień, w którym mogła się o nim dowiedzieć przy dołożeniu należytej staranności (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 24 listopada 2010 r. II CSK 274/10 LEX nr 707865 oraz z dnia z dnia 12 grudnia 2007 r. V CSK 275/07 LEX nr 677785). Omawiany termin biegnie przy tym indywidualnie w każdej sprawie egzekucyjnej w stosunku do konkretnego wierzyciela, który skierował egzekucję do spornego składnika majątku będącego we władaniu dłużnika (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 27 lutego 2015 r., VI ACA 645/14).

Co też istotne, wyrok zwalniający spod egzekucji nie ma skutku erga omnes, a jedynie między tymi podmiotami, między którymi toczyło się postępowanie o zwolnienie spod egzekucji i tylko w tych egzekucjach (odrębnych sprawach egzekucyjnych), które zostały objęte żądaniem.

Z uwagi na gwarancyjny charakter regulacji art. 841§3 k.p.c. jak i daleko idące skutki przekroczenia ujętego w nim terminu, przepis ten należy interpretować ściśle. Wobec tego osoba trzecia, której prawa zostały naruszone w toku egzekucji, musi obejmować swoją świadomością wiedzę o skutecznym zajęciu każdego przedmiotu do którego wierzyciel zdecydował skierować egzekucję, jak i wiedzę o konkretnym postępowaniu w którym do tego zajęcia doszło. Wiedza ta jest bowiem koniecznym warunkiem do prawidłowego sformułowania żądania w sprawie o wyłączenie spod egzekucji, nie mówiąc już o ewentualnym przedsądowym wezwaniu wierzyciela do odstąpienia od czynności egzekucyjnych naruszających prawo osoby nie będącej dłużnikiem.

Konkludując ten wątek rozważań wskazać należy, że jakkolwiek powzięcie wiedzy o naruszeniu prawa osoby trzeciej nie będącej stroną postępowania egzekucyjnego, nie jest uzależnione od jakiegokolwiek formalnego zawiadomienia, to wiedza musi być wiarygodna, pewna i konkretna tak co do przedmiotu zajęcia, organu zajmującego, sprawy, w której zajęcie nastąpiło, jak i podmiotu, na rzecz którego organ dokonał zajęcia.

Z ustalonych okoliczności faktycznych rozpoznawanej sprawy wynikało, że początkowo powód posiadał jedynie ogólną wiedzę o dokonaniu zajęcia spornej linii produkcyjnej przez nieustalonego komornika sądowego z P., w niewiadomej sprawie. Wynikało to z nieczytelnego zapisania na znaku zajęcia informacji o danych personalnych komornika dokonującego zajęcia jak i nieczytelnego określenia sygnatury akt postępowania egzekucyjnego. W związku z tym powód podjął dalsze działania celem ustalenia informacji potrzebnych do skutecznej ochrony jego praw. Uzyskał je

dopiero 25 września 2017 roku. Żadna z okoliczności sprawy nie wskazuje, aby posiadał je wcześniej, w tym aby uzyskał je bezpośrednio od przedstawiciela dłużnika. W szczególności z pisma pełnomocnika powoda z 26 lipca 2017 roku, kierowanego do komornika M. D. wynika tylko tyle, że powód wie o potencjalnym zajęciu linii produkcyjnej przez komornika I. P., ale szczegółów tego zajęcia nie zna, wnosi o bliższe informacje i odpisy protokołów zajęcia. W odpowiedzi na to zapytanie, pismem z 1 sierpnia 2017 roku, komornik M. D. poinformował, że nie dysponuje wnioskowanymi protokołami i wiedzą o sprawie, w której miało dojść do zajęcia. Wiedzę taką komornik M. D. uzyskał 24 sierpnia 2017 roku, kiedy to komornik I. P. (nie odpowiadając zresztą na kierowane do niego zapytania powoda) przekazał fizycznie akta. Dopiero po wpłynięciu tych akt, komornik M. D. pismem, które z kolei wpłynęło do pełnomocnika powoda 25 września 2017 roku, poinformował o szczegółach zajęcia umożliwiającym identyfikację sprawy egzekucyjnej i wierzyciela. Zatem dopiero w tej dacie powód uzyskał szczegółową wiedzę pozwalającą na skuteczne dochodzenie swoich praw. Jest to zatem data miarodajna dla rozpoczęcia biegu miesięcznego terminu z art. 841§3 k.p.c. Termin ten niewątpliwie nie upłynął przed dniem złożenia pozwu, to jest 12 października 2017 roku.

Czyniło to powództwo zasadnym zwłaszcza, że prawo własności powoda do zajętej ruchomości nie było kwestionowane na etapie postępowania odwoławczego.

Zaskarżony wyrok był więc prawidłowy, a apelacja jako bezzasadna podlegała oddaleniu zgodnie z art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie 98 k.p.c. Zasądzona na rzecz powoda należność obejmowała wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości stawki minimalnej, ustalonej odpowiednio do wartości przedmiotu zaskarżenia, zgodnie z §2 ust 4 w zw. z §10 ust 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 roku, w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800).

SSO Magdalena Balion – Hajduk SSO Marcin Rak SSO Leszek Dąbek